

strekt verbod voor om met paard, of slede of wagen daar een paard voor gaat, te rijden door of in de laan, of eenig ander vee daardoor te drijven – op een boete van 24 St. En in de Gasthuislaan, ook een der lanen van vermaak, was krachtens het reglement dat de vergadering van 16 Juni 1789 vaststelde, alleen bij regenachtig weer, ziekte of andere ongemakken een koets of rijtuig toegelaten – mits stapvoets werd gereden; er stond een boete van f 6.— op overtreding en voor het sluiten van het laanhek was telkens 2 stuiver verschuldigd.

Vrachtvervoer per as kon gevoegelijk geheel verboden worden, want aanvoer van materialen geschiedde nog uitsluitend met vletten door de vletslooten, welke doorliepen tot aan of dichtbij de singels en de kaden langs Schie en Rotte; het contract tusschen de ingelanden van de Eendragtslaan, van Juli 1670, bepaalde daarom in art. 1, dat ieder voor zijn land de slooten „bequaem” diep moest maken, zoodat men met den schouw kon aanvletten. De ingelanden hadden een merkbaar belang aan dit voorschrift de hand te houden; toen later dit belang wegviel, trad echter toenemende vervuiling der slooten in, welke haar hoogste punt wel bereikte in het midden van de 19e eeuw en de onmiddellijke aanleiding was tot de uitvoering van Rose's waterproject.

Zooals ik hiervoor reeds aanstipte, werden de laan-republiekjes bestuurd door periodiek aftredende laanmeesters, in den regel twee, soms vier, ook wel – vooral later – slechts één (Wafellaan in 1872; Eendragtslaan in 1866); gekozen door de vergadering van ingelanden, die echter bij haar keuze gebonden was aan het laanreglement. Regel was dat ieder ingeland op zijn beurt de functie vervulde¹⁾; vrouwen kwamen in de meeste lanen niet in aanmerking, moesten een „manspersoon” in haar plaats stellen of, wanneer het haar beurt was, een zeker bedrag in de laankas storten. In de Boslaan en misschien ook in andere lanen van meer zuiver zakelijk of gemengd karakter werden evenwel vrouwen ook tot de functie toegelaten.

Wie zijn benoeming niet aannam, betaalde een boete, maar toch bleek meermalen, vooral in later tijd, de post niet sterk

1) In de Eendragtslaan begon men bij den meest noordelijken eigenaar.